

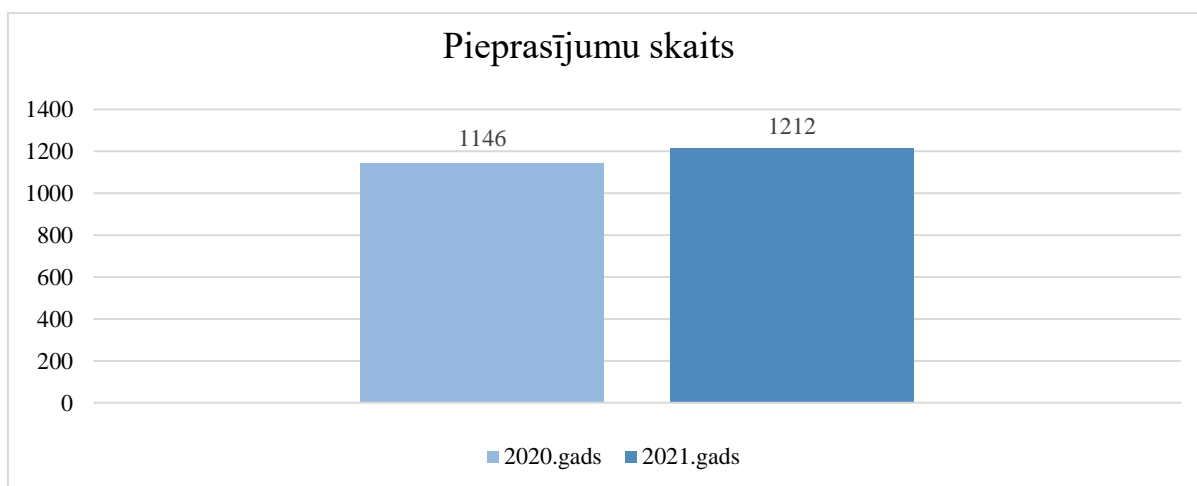
VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA 2021.GADA DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajam viena no Juridiskās palīdzības administrācijas (turpmāk – JPA) funkcijām ir apsaimniekot līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai, veicot juridiskās palīdzības sniedzējiem apmaksu, tai skaitā zvērīnātiem advokātiem, kuri sniedz valsts nodrošināto juridisko palīdzību pēc kriminālprocesa virzītāja uzaicinājuma, un nodrošināt juridisko palīdzību trūcīgām un maznodrošinātām personām, kuras pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), vai atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā.

JPA ir apkopojusi un publisko 2021.gada darbības rezultātīvos rādītājus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

I. Juridiskās palīdzības nodrošināšana

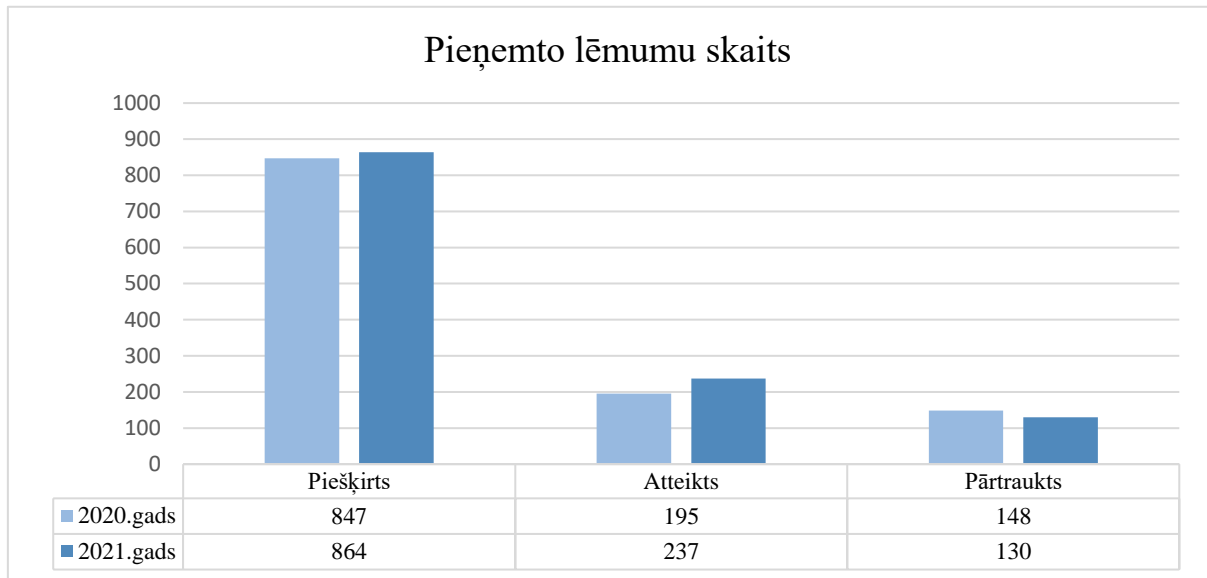
JPA attiecīgajā periodā saņemti 1212 iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam (turpmāk – pieprasījumi), kas ir par 5% vairāk nekā 2020.gadā. Pieprasījumu skaita pieaugošā tendence skaidrojama, tai skaitā ar trūcīgo un maznodrošināto personu skaita nebūtisku pieaugumu¹, jo 2021.gada 1.janvārī spēkā stājušies grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, ar kuriem paplašināts personu loks, kas var iegūt trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusu un mainījušies ienākumu sliekšņi sociālās palīdzības saņemšanai.

¹ Labklājības ministrija. Statistika sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā. Mēneša dati 2021.gadā. Pašvaldību informācija par sociālo palīdzību un LM aprēķini. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/lv/media/14442/download>

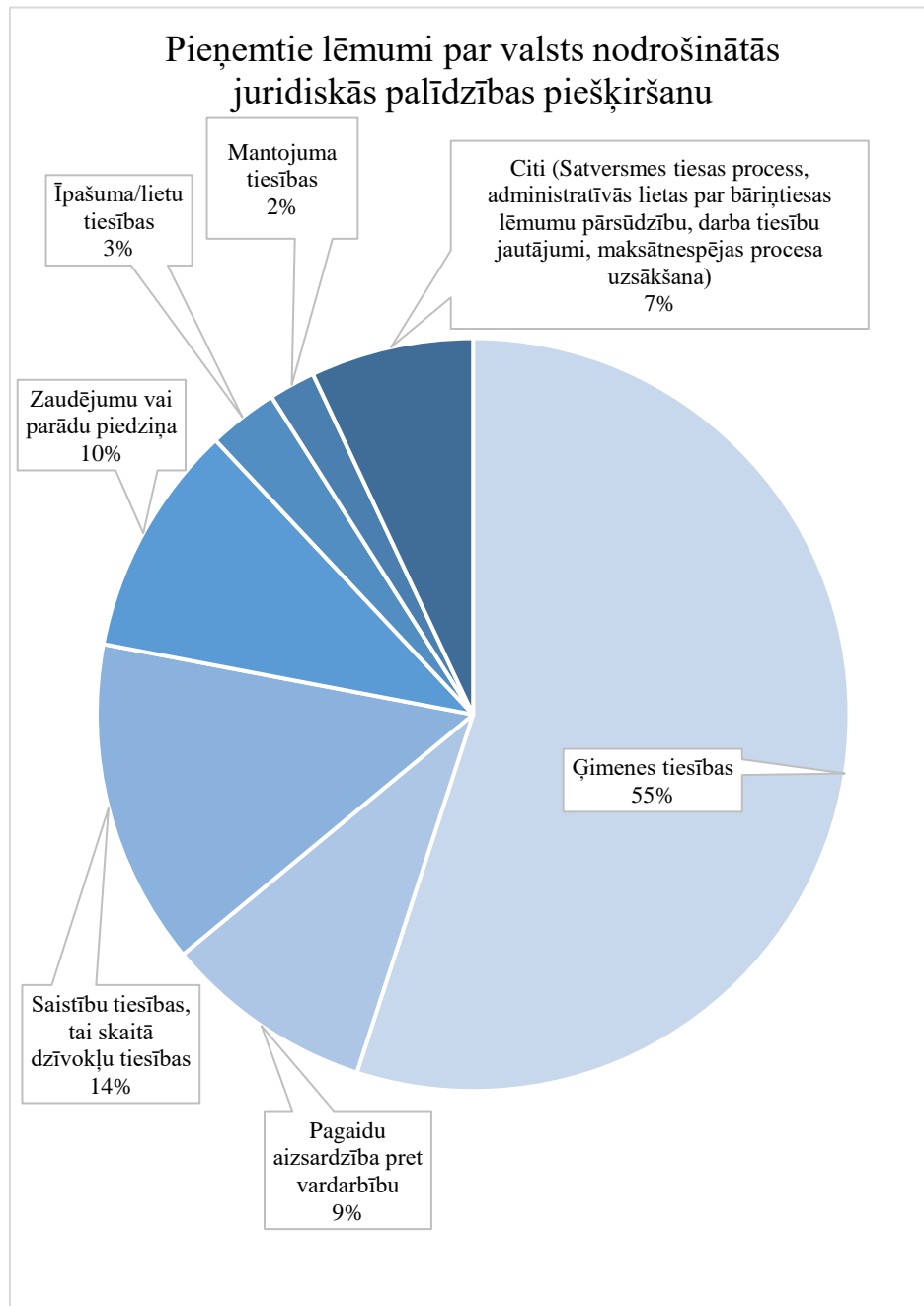
Pārskata periodā tika pieņemti 1259 lēmumi, kas ir par 3% vairāk kā 2020.gadā:

- 864 lēmumi par juridiskās palīdzības piešķiršanu;
- 237 atteikumi piešķirt juridisko palīdzību;
- 130 lēmumi pārtraukt nodrošināt juridisko palīdzību.

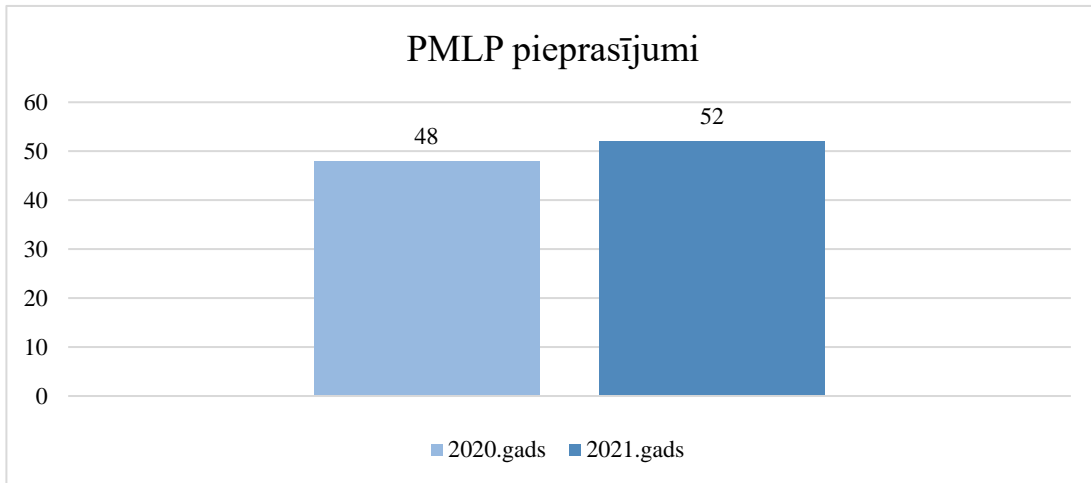
Personas pamatā vēršas pēc juridiskās palīdzības civiltiesisku strīdu risināšanai:

- ģimenes tiesībās (piemēram, laulības šķiršana, uzturīdzekļu piedziņa bērna vai savam uzturam, paternitātes noteikšana, paternitātes pieņēmuma apstrīdēšana, saskarsmes tiesību noteikšana, pagaidu aizsardzība pret vardarbību u.c.);
- saistību tiesībās un dzīvokļa tiesībās (īres un komunālo pakalpojumu samaksas strīdi, dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšana un izlikšana no tās u.c.);
- zaudējumu un parāda piedziņas jautājumos;
- darba tiesībās (atjaunošana darbā, nesamaksātās darba algas samaksa).

Pārskata periodā saņemti 12 pieprasījumi par juridiskās palīdzības nodrošināšanu trauksmes cēlējam, savukārt par valsts nodrošināto juridisko palīdzību Satversmes tiesas procesā tika saņemti 15 pieprasījumi.

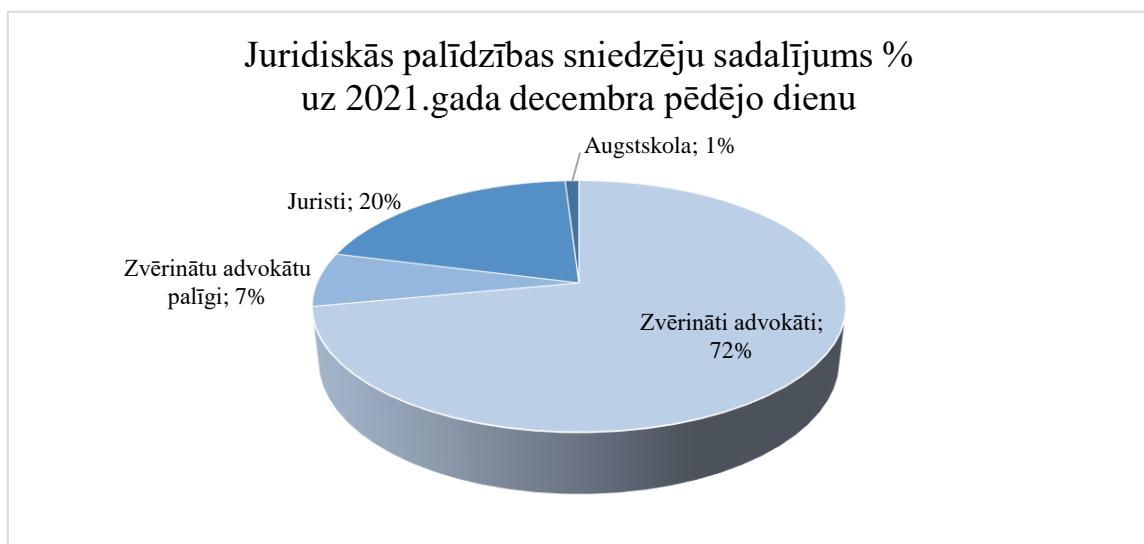
Savukārt salīdzinot ar 2020.gadu, pārskata periodā nav vērojamas nozīmīgas izmaiņas juridiskās palīdzības pieprasījumu skaitā patvēruma meklētājiem.

Pārskata periodā Tieslietu ministrijā apstrīdēti 15 lēmumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, no kuriem 12 tika atstāti negrozīti un 1 tika atcelts daļā. Saņemtas 2 sūdzības, kurās apstrīdēts atteikums skatīt iesniegumu pēc būtības, un uz šīm sūdzībām Tieslietu ministrija sniegusi atbildes, norādot, ka JPA sniegtais skaidrojums atbilst Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma regulējumam. Saņemta arī 1 sūdzība par JPA lēmuma izpildi, ko Tieslietu ministrija atzinusi par nepamatotu.

Lai nodrošinātu valsts garantēto juridisko palīdzību civillietās (t.sk. pārrobežu strīdos), administratīvajās lietās un Satversmes tiesas procesos, JPA slēdz juridiskās palīdzības līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem (zvērinātiem advokātiem, zvērinātu advokātu palīgiem, juristiem, augstskolām u.c.). Uz 2021.gada decembra pēdējo dienu spēkā bija 127 juridiskās palīdzības līgumi, tajā skaitā:

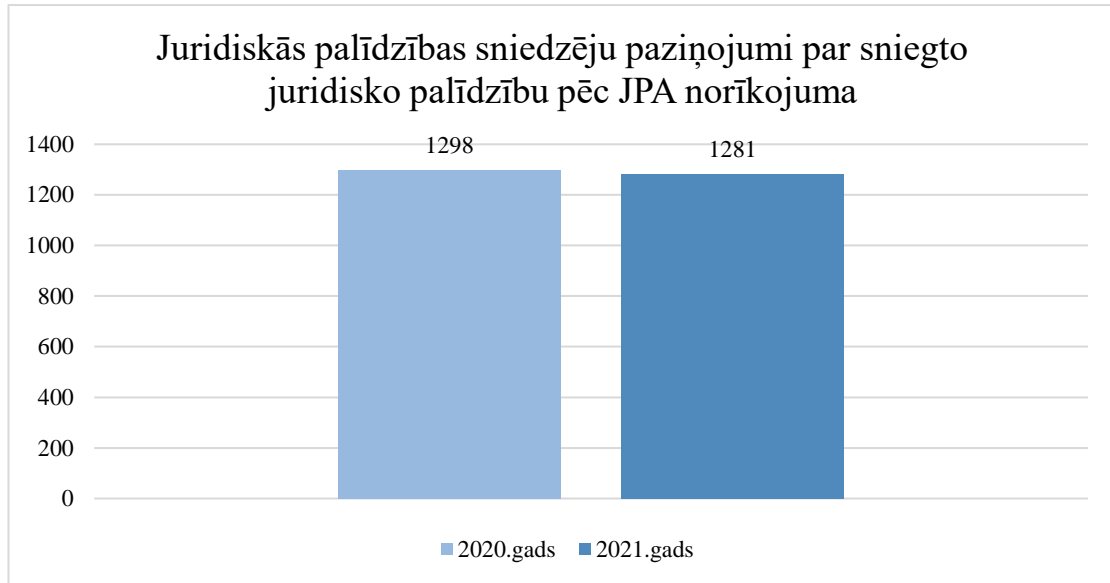
- 92 ar zvērinātiem advokātiem;
- 8 ar zvērinātu advokātu palīgiem;
- 26 ar juristiem;
- 1 ar augstskolu.

II. Paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību apstrāde

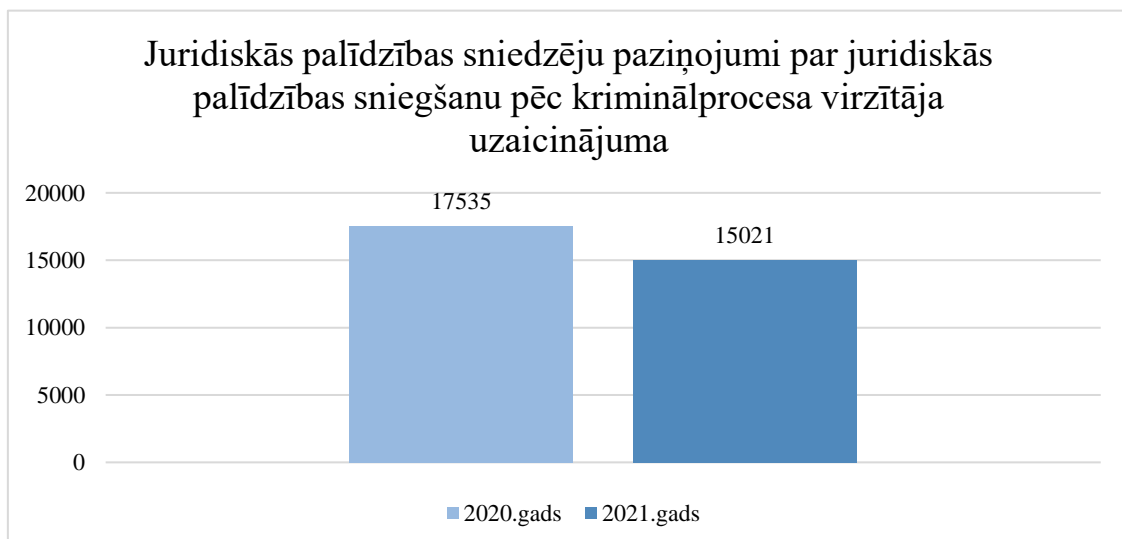
Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai 2021.gadā izmaksāti 1 470 000 euro.

Juridiskās palīdzības sniedzēju paziņojumi par JPA norīkojuma izpildi un juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, administratīvajās lietās un Satversmes tiesas procesā pārskata periodā saņemti par 1,3 % mazāk, nekā 2020.gadā.

Juridiskās palīdzības sniedzēju paziņojumi kriminālprocesos par sniegto juridisko palīdzību pēc kriminālprocesa virzītāja uzaicinājuma saņemti par 14,3% mazāk nekā 2020.gadā.

Par juridiskās palīdzības sniegšanu saskaņā ar Ārstniecības likuma 68.¹ pantu pārskata periodā tika saņemti 165 paziņojumi (salīdzinājumam – 2020.gadā tika saņemti 116 paziņojumi).

Izmaksātie naudas līdzekļi 2021.gadā par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību (euro)	1 470 000,68
administratīvajās lietās	14 681,21
civillietās	91 117,43
krimināllietās pēc procesa virzītāja uzaicinājuma	1 352 586,58
saskaņā ar Ārstniecības likuma 68. ¹ pantu	11 105,60

III. Juridiskās palīdzības nodrošināšana Covid 19 izplatības laikā

2020.gada 5.jūnijā Saeima pieņēma grozījumus Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā (stājās spēkā 2020.gada 10.jūnijā), atbalstot JPA priekšlikumu plašākam iedzīvotāju lokam saņemt juridiskās konsultācijas ārkārtējās situācijas laikā. Ievērojot joprojām aktuālu un mainīgu epidemioloģisko situāciju un nepieciešamību nodrošināt juridisku atbalstu strīdu risināšanā un seku mazināšanā, kas ir pieejams ikvienam, neatkarīgi no ienākumu līmeņa, kā arī novērtējot 2020.gadā organizēto telefonkonsultāciju lielo pieprasījumu, no 2021.gada 17.maija līdz 11.jūnijam un 15.septembra līdz 12.novembrim JPA atkārtoti organizēja attālinātas telefonkonsultācijas. To sniegšanai tika piesaistīti 24 juridiskās palīdzības sniedzēji, un kopumā tika sniegtas 1295 konsultācijas. Vēršoties pēc juristu palīdzības, iedzīvotāji vēlējas noskaidrot savas tiesības saistībā ar ģimenes strīdu risināšanu, mantojuma tiesībām, saistību izpildi, dzīvokļa tiesībām, īpašuma un darba tiesībām. Vairāk par to norisi – <https://www.jpa.gov.lv/informacija-presei/noslegusies-attalinatu-bezmaksas-telefonisku-konsultaciju-sniegsana-pieprasijuma-novertejums>.

Secināts, ka ar Covid 19 izplatības pārvaldību saistītie ierobežojumi nav būtiski ietekmējuši pakalpojuma nodrošināšanu un pieejamību. Veiksmīgi tiek nodrošināti attālinātie klientu apkalpošanas risinājumi, tai skaitā pieprasījumu iesniegšana e-vidē. Tāpat iedzīvotāji aktīvi ir izmantojuši JPA bezmaksas informatīvo tālruni 80001801, lai noskaidrotu jautājumus gan par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām, gan par valsts kompensācijas cietušajiem saņemšanas iespējām un citos jautājumos. Pārskata periodā ir saņemti par 10% vairāk zvanu jeb 5627 zvani, salīdzinot ar 2020.gadu, kad tika saņemti 5060 zvani.